

INFORMACJA DLA PACJENTA – część I

Karta zawiera podstawowe wiadomości o metodach znieczulenia do zabiegów operacyjnych lub diagnostycznych i związanych z nimi powikłań. Prosimy uważnie przeczytać, a następnie podpisać formularz w wyznaczonym miejscu. Dodatkowe pytania prosimy kierować do konsultującego Pana/Panią lekarza anestezjologa. Prawidłowe i szczegółowe poinformowanie lekarza w trakcie badania o stanie zdrowia, istniejących lub przebytych chorobach, przyjmowanych lekach i ewentualnych zabiegach operacyjnych pozwoli na zredukowanie ryzyka powikłań związanych ze znieczuleniem.

IMIE I NAZWISKO PACJENTA:		PESEL																		

Pacjent operowany w trybie planowym zobowiązany jest powstrzymać się, w dniu operacji, od przyjmowania pokarmów stałych (nie mniej niż 6 godz.) i płynów (nie mniej niż 2 godz.) przed zabiegiem. Do niektórych zabiegów konieczny jest dłuższy okres głodzenia, w przypadku wątpliwości o szczegóły należy dopytać lekarza operatora lub anestezjologa. Prosimy w dniu zabiegu nie mieć pomalowanych paznokci, nie robić makijażu i nie nakładać na twarz żadnego kremu. Znieczulenie ogólne – potocznie "narkoza" – umożliwia wykonanie każdego zabiegu operacyjnego, składa się z komponentów:

- **Sen** (wyłączenie świadomości), osiągane przez podanie leku drogą dożylną lub wziewną.
- **Bezbolesność** (analgezja), uzyskiwana silnymi lekami przeciwbólowymi, którymi są opioidy, podawane dożylnie.
- **Zwiotczenie mięśni**, wywołane lekami zwiotczającymi, umożliwia sztuczną wentylację podczas zabiegu i jest konieczne do przeprowadzenia dużych zabiegów operacyjnych.

Znieczulenie ogólne można przeprowadzić z zachowaniem lub wyłączeniem oddechu własnego pacjenta, co wymaga zabezpieczenia dróg oddechowych rurką intubacyjną lub maską krtaniową. Wyłączenie oddechu pacjenta wiąże się z koniecznością prowadzenia sztucznej wentylacji przy pomocy aparatu do znieczulenia. W trakcie zabiegu operacyjnego pacjentowi są podawane leki anestetyczne drogą wziewną (gazy anestetyczne) i/lub dożylną, płyny infuzyjne (kroplówki), czasem konieczna jest transfuzja krwi. Cały czas monitorowane są parametry życiowe: ciśnienie tętnicze krwi, Ekg, utlenowanie krwi (pulsoksymetria), parametry sztucznej wentylacji łącznie z wydychanym dwutlenkiem węgla. Niekiedy konieczne jest założenie wkłucia centralnego - do dużego naczynia żylnego na szyi lub w okolicy obojczyka. Wkłucie to pozwala na podaż stężonych preparatów, pobieranie krwi do badań, pomiaru centralnego ciśnienia żylnego lub specjalistyczne monitorowanie pracy serca u wybranych chorych. Niektórym chorym wprowadza się (przez nos lub usta) sondę dożołądkową lub/i cewnik do pęcherza moczowego. Po zakończeniu operacji działanie leków anestezjologicznych, szczególnie zwiotczających, musi zostać odwrócone podaniem innych leków tak, aby pacjent mógł samodzielnie i bezpiecznie oddychać. Na każdym etapie znieczulenia ogólnego (wprowadzenie, podtrzymanie i wybudzenie) mogą zdarzyć się powikłania. Ryzyko ich wystąpienia zwiększa się wraz z wiekiem pacjenta, czasem trwania zabiegu operacyjnego i pilnością operacji – zabiegi w trybie pilnym są obciążone większym ryzykiem powikłań. Ryzyko powikłań jest większe u chorych otyłych, obciążonych chorobowo (nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, cukrzyca, astma, niewydolność nerek) a także u kobiet ciężarnych i chorych z pełnym żołądkiem, czyli przed upływem 6 godzin od ostatniego posiłku.

Do **najczęstszych**, ale niezbyt groźnych powikłań znieczulenia ogólnego należą:

- Nudności i wymioty pooperacyjne, dreszcze pooperacyjne, bóle gardła, bóle mięśni.
- Uszkodzenie zębów, warg, języka (podczas intubacji).
- Podanie leków poza żyłę (pęknięcie żyły, złe wkłucie).
- Uczucie braku powietrza i trudności w oddychaniu.

Do **poważnych** powikłań zaliczamy:

- Hipotonię, czyli spadek ciśnienia tętniczego krwi, Hipertonie-gwałtowny wzrost ciśnienia tętniczego krwi.
- Niedotlenienie, wynikające ze skurczu krtani, skurczu oskrzeli, utrudnionej lub niemożliwej intubacji, zachłyśnięcia treścią żołądkową.
- Niedokrwienie mięśnia serca lub zawał mięśnia serca, zaburzenia rytmu serca.
- Zatorowość płucną, gorączkę złośliwą.
- Reakcje uczuleniowe na leki.
- Zgon z przyczyn anestezyjologicznych.

Najcięższe powikłania są bardzo rzadkie, ryzyka ich wystąpienia nie można jednak całkowicie wykluczyć.

Znieczulenie regionalne (przewodowe)

W zależności od techniki pozwala na wybiórcze czasowe znieczulenie operowanego obszaru ciała. Środek znieczulenia miejscowego podaje się w okolice nerwu, splotu lub rdzenia kręgowego. W czasie zabiegu chory może spać z zachowanym oddechem własnym, a ze snu można go w każdej chwili wybudzić. Zaletą tego znieczulenia jest mniejszy wpływ na układ krążenia i oddechowy, minimalne nudności i wymioty lub ich brak, możliwość przedłużenia działania przeciwbólowego na okres pooperacyjny. W trakcie operacji chory jest monitorowany.

Do technik znieczulenia regionalnego zaliczamy między innymi: znieczulenie podpajęczynówkowe (POP), znieczulenie zewnątrzoponowe (ZOP), blokadę splotu ramiennego, blokadę okołonadgarstkową, blokadę okołokostkową.

Znieczulenie podpajęczynówkowe

Umożliwia przeprowadzenie wielu operacji w obrębie kończyn dolnych, miednicy, krocza, podbrzusza a także zabiegów położniczych (cięcie cesarskie). Znieczulenie uzyskujemy przez podanie leków znieczulających miejscowo do przestrzeni podpajęczynówkowej w odcinku lędźwiowym kręgosłupa. Leki te blokują przewodzenie czucia bólu, temperatury, uniemożliwiają poruszanie kończynami przez okres około 3-4 godzin (niekiedy do 6-8 godzin). Znieczulenie wykonuje się w pozycji siedzącej lub leżącej na boku, z kręgosłupem wygiętym w „koci grzbiet”. Objawy niepożądane, mogące wystąpić w trakcie zabiegu, a związane z tym rodzajem znieczulenia, to: spadek ciśnienia tętniczego krwi, przemijające zwolnienie akcji serca, nudności, odruch wymiotny.

Do powikłań znieczulenia podpajęczynówkowego zaliczamy:

- Popunkcyjne bóle głowy, popunkcyjne bóle pleców.
- Zatrzymanie moczu (wymagające cewnikowania pęcherza).

Do poważnych powikłań, ale występujących bardzo rzadko (0,45 na 10 000 znieczuleń) zaliczamy:

- Uszkodzenie rdzenia kręgowego/ w tym paraliż kończyn/lub korzenia nerwowego.
- Zapalenie opon mózgowych lub mózgu.
- Krwiak podpajęczynówkowy.

Znieczulenie zewnątrzoponowe – polega na podaniu leków znieczulających miejscowo do przestrzeni zewnątrzoponowej w każdym odcinku kręgosłupa, najczęściej w okolicy lędźwiowej lub piersiowej. Może być przeprowadzone metodą ciągłą przy pomocy cienkiego cewniczka wprowadzonego do tej przestrzeni, dzięki czemu znieczulenie to może być wykorzystane nie tylko do operacji, ale też do leczenia bólu ostrego po zabiegu operacyjnym, bólu przewlekłego lub do zniesienia bólu porodowego. Powikłania takie same, jak w znieczuleniu podpajęczynówkowym.

Blokada splotu ramiennego – do operacji w obrębie kończyny górnej-polega na podaniu leku w okolicy szyi (lub pachy). Powikłania: odma opłucnowa, zespół Hornera, przejściowa chrypka, reakcje toksyczne, uszkodzenie i zapalenie nerwów, krwiak. Ważne jest, aby w trakcie wykonywania znieczulenia przewodowego pacjent nie poruszał się gwałtownie i współpracował z lekarzem wykonując jego polecenia, gdyż w przeciwnym wypadku wykonanie znieczulenia może być niemożliwe lub może dojść do powikłań.

* * * * *

PRZEDOPERACYJNA ANKIETA ANESTEZJOLOGICZNA – część II

(wypełnia pacjent lub opiekun prawny pacjenta)

Imię i nazwisko pacjenta:		PESEL																		

Wzrost: _____ cm	Masa ciała: _____ kg
------------------	----------------------

Rozpoznanie rodzaj zabiegu operacyjnego:	ICD – 10 / opis
--	-----------------

1.	Czy leczy się Pan/Pani ostatnio	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE
2.	Jeśli tak, to na jakie schorzenia: _____		
3.	Jakie leki Pan/Pani obecnie przyjmuje ? _____		
4.	Czy była/a Pan/Pani operowany/a?	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE
	Ile razy ? _____ ostatnio w roku: _____		
	w znieczuleniu ogólnym _____		
	w znieczuleniu przewodowym _____		
5.	Czy dobrze zniósł Pan/Pani znieczulenie ?	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
	ewentualne powikłania _____		
6.	Czy miał/a Pan/i transfuzję krwi ?	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
	ewentualne powikłania _____		
7.	Choroby serca (zawał, zapalenie, zaburzenia rytmu, wady, niewydolność krążenia)	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
8.	Choroby krążenia – nadciśnienie tętnicze	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
9.	Choroby naczyń – żylaki, zapalenia żył	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
10.	Choroby układu oddechowego (gruźlica, zapalenie płuc, rozedma, pylica, POChP, astma, zapalenie oskrzeli)	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
11.	Choroby układu pokarmowego (choroba wrzodowa, żółtaczką, marskość wątroby)	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
12.	Choroby układu moczowego (niewydolność nerek, kamica nerkowa, choroby pęcherza moczowego, prostaty)	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
13.	Choroby układu endokrynnego (cukrzyca t1, t2, nadczynność, niedoczynność tarczycy, wole, dna moczanowa)	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
14.	Choroby oczu – jaskra, zaćma	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
15.	Choroby układu nerwowego (udar mózgu, padaczka, drgawki, miastenia, schorzenia kręgosłupa, bóle głowy)	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
	inne: _____	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> NIE WIEM
16.	Inne: otyłość, anemia, zaburzenia krzepnięcia krwi, choroba nowotworowa, _____		

17.	Uczulenia				
		<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE	<input type="checkbox"/> NIE WIEM	
18.	Czy jest Pani w ciąży ?	<input type="checkbox"/> NIE DOTYCZY	<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE	<input type="checkbox"/> NIE WIEM
19.	Czy nosi Pan/i protezy zębowe lub szkła kontaktowe ?		<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE	<input type="checkbox"/> NIE WIEM
20.	Czy pali Pan/i papierosy ?	<input type="checkbox"/> TAK	ile dziennie _____		<input type="checkbox"/> NIE
21.	Czy pije Pani alkohol ?		<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE	
22.	Czy zażywa Pan/Pani środki nasenne, uspakajające ?				
	jakie _____			<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE
23.	Inne używki – narkotyki, środki odurzające ?				
	jakie _____			<input type="checkbox"/> TAK	<input type="checkbox"/> NIE
Informacje podane w przedoperacyjnej ankiecie anestezyjologicznej potwierdzam własnoręcznym podpisem (w szczególnych sytuacjach dodatkowo oświadczenie opiekuna prawnego pacjenta)					
_____		_____		_____	
miejsowość		data		podpis pacjenta	
				i/lub opiekuna prawnego	
				stopień pokrewieństwa	

* * * * *

Formularz świadomej zgody na postępowanie anestezyjologiczne (znieczulenie)- część III

WSTĘPNA OCENA ANESTEZJOLOGICZNA I KWALIFIKACJA DO ZABIEGU SPORZĄDZANA PRZEZ LEKARZA ANESTEZJOLOGA – część III					
OCENA ANESTEZJOLOGICZNA					
Ciśnienie tętnicze:		_____ / _____ mm Hg		Tętno	_____ / min
Badanie fizykalne - uwagi:		_____			
Klasyfikacja ASA:		_____		w skali Mallampatiego	_____
Uwagi		_____			
Odchylenia od normy, badania laboratoryjne		_____			
WSTĘPNA KWALIFIKACJA LEKARZA ANESTEZJOLOGA					
<input type="checkbox"/> Zgoda	<input type="checkbox"/> Zgoda warunkowa _____			<input type="checkbox"/> Dyskwalifikacja _____	
<input type="checkbox"/> Ogólne	<input type="checkbox"/> Zewnątrzoponowe		<input type="checkbox"/> Inne (podać jakie)		
<input type="checkbox"/> Podpajęczynówkowe	<input type="checkbox"/> Blokada splotu		_____		
_____		_____		_____	
miejsowość		data		pieczętka i podpis lekarza anestezyjologa	